MaceraÇizgi 1

Sayı:1 Temmuz - Eylül '99

"Maceraperest Çizgiler'in ücretsiz ekidir.

Sunuş

ALTIPATLARDAN IŞIN TABANCASINA

Soru: Niçin çizgiroman? Niçin Teks? Niçin Martin Mystère?

Cevap: Niçin olmasın?..

Birçok kişinin yeniyetmeliğine, çocukluğuna uzanan müthiş keyifli bir serüven bu.

Türkiye'de büyük bir okur kitlesi bulunan İtalyan çizgiromanının iki devi, Teks ve Martin Mystère, nam-ı diğer Atlantis, bu kez alışılagelmişin dışında, özgün formatlarına bire bir sadık kalınarak hazırlanmış olarak buluşuyor Türk okuruyla. Hem de birilerinin onca kıymetbilmezliğine inat bütün görkemleriyle, 240 sayfa, tam macera, dev albümler halinde; yine aynı "birileri"nin "basit" bir çizgiromana layık görmediği kadar büyük bir özenle sunularak.

Maceraçizgi'nin ilk sayısı bu çizgiromanların tanıtımına ayrıldı. İç sayfalarımızda sunduğumuz bilgileri, bu iki çizgiromanı yayımlayan Sergio Bonelli Editore'nin İtalya'daki internet sitesinden derledik. Bu bilgiler arasında her iki kahramanı ve diziyi tanıtan kısa bilgilerle bu sayımızda başladığımız, ilerleyen sayılarımızda devam edeceğimiz Teks hakkında 55 soru-55 cevap yer alıyor.

Arizona'dan Himalayalar'a, Frisco'nun afyon tekkelerinden Floransa'ya, New Orleans bataklıklarından Ağrı Dağı'na...

Macera sizleri bekliyor. Yeter ki siz kararınızı verin ve aramıza katılın...

Bekliyoruz...

ZEYNEP AKKUŞ

ÇİZGİROMANSEVERLERE MÜJDE: TEKS VE MARTİN MYSTÈRE DEV ALBÜMLERİ TÜRKÇE'DE

*Türkçe'de, **Büyük Macera** adıyla yayımlanan **Tex-Il Grande**, İtalya'da Teks'in, 40. Yılını kutlamak amacıyla başlatılan ve bu yıl temmuz ayında on üçüncüsü çıkan "Albo Sepicale" serisinin ilk sayısı. Kimler çizgileriyle katkıda bulunmamış ki bu seriye... 1994 yılında yaşama veda eden Galep'ten nispeten genç ama en az Galep kadar yetenekli Ticci'ye, İspanyol Jose Ortiz ve Jordi Bernet'ten çizdiği maceranın mürekkebi kurumadan yaşama veda eden bir başka usta Magnus'a kadar pek çok sanatçının imzasını görüyoruz. Bu yıl Temmuz ayında çıkan on üçüncü sayının çizeri de yine dev bir isim: Ivo Milazzo.*

*Martin Mystère'e gelince, **Noel Baba'nın Esrarı** adlı macerayla başlayan "Albo Gigante-Dev Albüm" dizisi henüz üçüncü sayısında. O da Teks gibi yıllık olarak yayımlanıyor ve her sayı değişik çizerlerin imzasını taşıyor.*

TEKS HAKKINDA 55 SORU 55 CEVAP

3. sayfada. başladık.

TEKS WILLER KİMDİR?

Ünlü çizgiroman klasiği Teks Willer'in kimliği, dostları ve düşmanları 2. sayfada.

MARTİN MYSTÈRE KİMDİR?

En entelektüel çizgiroman kahramanı Martin Mystère'in kimliği, dostları ve düşmanları 2. sayfada.

TEKS WİLLER KİMDİR?

Kim yarattı? 30 Eylül 1948 tarihinde gazete bayilerinde yerini alan ilk Teks Willer macerası alışılmış strip boyutlarındaydı. Öykü ve çizimler, ortak çalışmaları uzun yıllar devam edecek bir ikiliye, Giovanni Luigi Bonelli ile Aurelio Galleppini'ye (Galep) aitti. Günümüzde Teks'in senaryo yazarlığını (Nick Raider'ın da yaratıcısı olan) Claudio Nizzi üstlenmiş durumda, çizimler ise 1994 yılında ölen Galep'in ardından, aralarında özellikle Giovanni Ticci'yi, Guglielmo Letteri'yi ve Galep'in ölümüyle 1994 yılından itibaren kapak ressamlığını da üstlenen Claudio Villa'yı da sayabileceğimiz çeşitli çizerler tarafından gerçekleştirilmekte.

Kimdir? "İlk" Teks, istemeden haydut olmuş, kendine özgü bir adalet anlayışı olan, yalnızca kendini korumak için adam öldüren bir kişidir. Ancak kısa bir süre sonra ranger olur. Güzeller güzeli bir kızılderili kadınla, Lilyth'le evlendikten (ve Gece Kartalı adını aldıktan) sonra Navajolar'ın reisi ve kızılderili haklarının yılmaz bir savunucusu olur. Sert, dürüst, silahını çektiğinde şakası olmayan Teks hızlıdır, kurallara aldırmaz; "kötü" bellediklerini alteder. Onu tanıyan herkes "eli kolu bağlı olmayan" korkusuz birine ihtiyaç duyduğunda Teks'ten yardım isteyebileceği ini iyi bilir.

Dostları kimdir? Yaşlı Kit Carson, Teks'in ranger oluşundan itibaren hemen her macerada yer almıştır. Diğer temel roller Teks'in oğlu Kit Willer'e ve Navajo savaşçısı Tiger Jack'e aittir. Teks'in, Teksas kırlarından San Fransisco'daki Çin Mahallesi'ne, karlarla kaplı Kanada topraklarından Meksika'daki Maya tapınaklarına kadar uzanan binlerce macerasında yer alan diğer dostların hepsini hatırlamak elbette mümkün değildir... Ancak içlerinden ilk anda akla gelen şu isimler sayılabilir: Esrarengiz El Morisco, Meksikalı Montales, güçlü Gros Jean, İrlandalı Pat Mac Ryan, kırmızı ceketli Jim Brandon, polis komiseri Tom Devlin, kızılderili Cochise ve büyücü Kırmızı Bulut.

Düşmanları kimdir? Şüphesiz Teks'in en tehlikeli düşmanları, her ikisi de kara büyüyle uğraşan ve birçok macerada Teks'in karşısına çıkan Mefisto ile oğlu Yama'dır. Birkaç kez karşılaşıp altettiği bir diğer düşman kılık değiştirme ustası Proteus'tur. Bunlardan başka içlerinde özellikle güzel Satania'yı, büyücü Mitla'yı, Lucero'yu, El Muerto'yu ve Ay Vadisi'ndeki Marslılar'ı sayabileceğimiz, yalnızca bir macerada yer alan, ancak okurların hafızasından çıkmayan başka düşmanları da vardır.

Marco Gremignai tarafından yazılmış, Zeynep Akkuş tarafından çevrilmiştir. Kaynak: www.ubcfumetti.com

MARTIN MYSTÈRE KİMDİR?

Kim yarattı? Bonelli kadrosunda yer alan ve aynı zamanda Zagor ile Mister No'nun da senaryo yazarı olan Alfredo Castelli'nin yarattığı arkeolog Martin Mystère'in maceralarını konu alan dizi 1982'de başlar. Bu, çizgiroman dünyası için büyük bir yeniliktir, çünkü ilk kez klasik macera kalıpları bir kenara bırakılmış ve popüler bir çizgiroman yoğun kültürel göndermelerle çıkmıştır okurun karşısına. Her sayı yeni buluşlarla, tarihi, coğrafi, antropolojik, sosyolojik bilgilerle doludur: Bonelli'nin bu yeni çizgiromanında kültürel öğelerle macera iç içedir. Bu özellikleri sayesinde dizi, anlatılanları akla yatkın bulan, titiz bir okur kitlesi edinmiştir.

Kimdir? Martin Mystère antropoloji mezunudur, daha sonra arkeoloji, sanat tarihi, sibernetik gibi konularda da uzmanlaşmıştır. Aynı zamanda küçük kültürlerle de ilgilenip kendisiyle konuşanları "her şeyi bilmesiyle" şaşırtmaktan büyük keyif alır. Ancak bilgiçlik taslayan bir akademisyen değildir; zengin bir espri anlayışına sahiptir, yeri geldiğinde kendisiyle ilgili şakalar yapmaktan geri kalmaz, inceden inceye kendi eksiklikleriyle de dalga geçer. Bir Tibet manastırında yaşamış, burada ezoterik sırların çoğunu öğrenmiş ve mistik bir "üçüncü göz" kazanmıştır. Araştırmalarını, bilimin kabullenmeye yanaşmadığı, gülüp geçtiği alanlarda

Arkası yanda.

yürütmekten rahatsızlık duymaz.

Dostları kimdir? Martin'in, Himalayalar'da keşfedilmemiş bir vadideki "Şeffaf Gölgeler Şehri"nde bulup Amerika'ya getirdiği, bir milyon yaşında, gerçek bir Neandertal Adamı olan Java adında bir asistanı vardır. Martin dramatik bir maceranın sonunda Java'nın saygısını ve güvenini kazanmayı başarır. Modern dünyaya gelen yaşlı adam, dünyaya ayak uydurmayı başarır. Java konuşamaz, kendini Amerslam'le yani sağır-dilsizlerin kullandığı işaret diliyle ifade eder; zekidir, kıvrak bir zekâya sahiptir, son derece güçlüdür ve hayvanlara özgü güçlü bir önsezi yeteneğine sahiptir, bu özellikleriyle Martin'i pek çok kez zor durumdan kurtarmayı başarmıştır. Dizinin bir başka değişmez karakteri, Martin'in "uzatmalı sevgilisi", sosyal hizmet görevlisi sarışın güzel Diana Lombard'dır. İnatçı ve kaprisli Diana, dik kafalı nişanlısının parmağına nikâh yüzüğünü takacağı beklemektedir.

Düşmanları kimdir? Martin'in baş düşmanı, eski arkadaşı ve meslektaşı Sergey Orloff'tur: Martin, saygın ve takdir edilen bir işadamı olarak tanınan Orloff'un aslında ne kadar hırslı ve acımasız biri olduğunu çok iyi bilir. Birçok macerada Orloff'la karşılaşan ve çarpışan Martin'in ezeli rakibini öldürmesine ramak kalmıştır. Son maceralardan birinde Orloff doğru yolu bulmuş gibidir. Martin'in, gerçek yüzünü göstermeyen çok daha tehlikeli bir düşmanı vardır: Gizli, güçlü ve alt edilmesi neredeyse imkânsız gibi görünen Kara Adamlar örgütü, uzaylıların varlığı ya da kayıp Atlantis ve Mu kıtalarıyla ilgili bilgiler gibi, sağ duyuya ters düşen ve doğruluğu tartışmasız kabul edilen durumlara aykırı düşen her yeni "keşif"in toplum tarafından öğrenilmesini engellemeye çalışır.

Paolo Ottolina tarafından yazılmış, Zeynep Akkuş tarafından çevrilmiştir. Kaynak: www.ubcfumetti.com

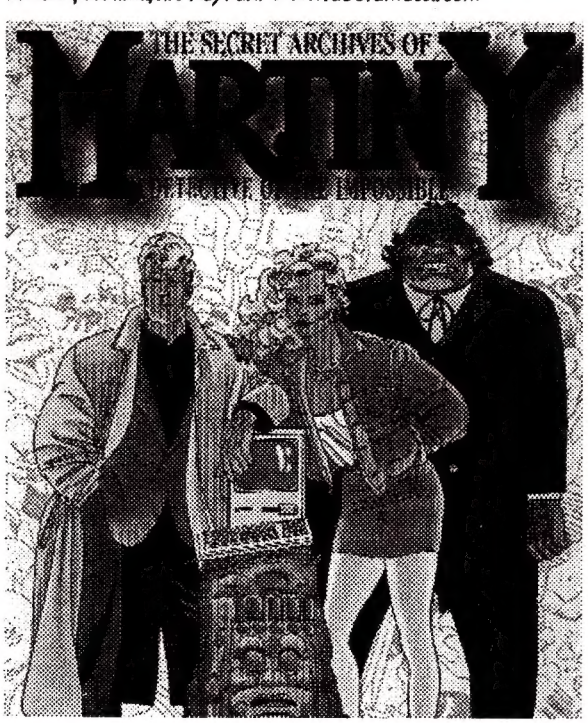

TEKS HAKKINDA 55 SORU, 55 CEVAP

1. Teks kimdir?
Teks, 30 Eylül 1948'de "doğar". Çocuklardan çok yetişkinleri ilgilendiren maceralarıyla dönemin diğer çizgiroman kahramanları arasında kendine saygın bir yer edinmekte gecikmez. Doğrusu, Teks'in anlatım dilinin (özellikle sansürlenmemiş versiyonunda) hayli sert olduğu görülür. Teksas Ranger'ı, Navajolar'ın şefi ve kızılderili ajanı olarak hem beyazların hem de yerlilerin büyük saygı duyduğu Teks âdeta yaşayan bir efsanedir.

2. Teks'i kim yarattı?
Bayan Tea Bonelli, 1948 yılında kendi yayınevini yeniden açmaya ve yeni bir çizgiroman dizisi yayımlamaya karar verdi. Bu yüzden Milano'lu sanatçı Aurelio Galeppini'yi aradı ve eski eşi Giovani Luigi Bonelli'nin yazdığı metinleri bu usta ressama iletti. Bonelli ve Galeppini birlikte iki dizi başlattı: Occhio Cupo (Kara Göz) ve Teks.

3. Yaratılan karakterin adının Teks olmasına nasıl karar verildi?
Bir gün G. L. Bonelli, otomobiliyle Milano'da gezerken dükkânlardan birinde "Tex Moda" yazılı bir afiş gördü, not aldı. Hepsi bu.

4. Teks'in soyadının Willer olması nasıl kararlaştırıldı?
G. L. Bonelli aslında Killer (katil) olmasını istiyordu ama dizinin editörü, dönemin koşullarını düşünerek bunun uygun bir isim olmayacağını belirtti, bunun üzerine sözcüğün başındaki "K", "W"ya dönüştü.

5. "Gece Kartalı" adı nereden geliyor?
Maceralarından birinde giydiği siyah giysiler ve maskeden en sonra kızılderililerin taktığı ad bu.

6. Teks'in maceraları hangi dönemde geçer?
Teks'in ilk dönem yazar ve çizerleri çok fazla tarihi bilgiye sahip değildi; o dönemlerde çizdikleri maceralardan bir çoğu hayalgücüne dayanıyordu (*). Fazla güvenilir olmayan bu ilk kaynakları bir kenara bırakacak olursak, maceraların geçtiği dönemi kabaca 1880ler olarak belirtebiliriz.

7. Teks'in maceraları nerede geçer?
Teks daha birkaç maceradan sonra kendini Navajo kabilesinin şefi olarak bulur ve Arizona'da yaşamaya başlar. Ancak sık sık bölge dışına yaptığı yolculuklarla Meksika, Kanada, San Fransisco, New Orleans, Washington ve Yucatan'a da gider. Ayrıca fazla sık olmasa da Boston, Panama ve Batı Pasifik'teki adalarına da gitmiştir.

8. Teks'in maceralarının klasik western kalıplarına uyduğu söylenebilir mi?
Temelde, evet. Ancak Mefisto ve vudu tarikatı üyelerinin olduğu maceralarda fantastik öğeler de yer alır.

9. Teks'in arkadaşları kimlerdir?
Üç sadık arkadaşı vardır Teks'in: Kit Carson, Kit Willer (oğlu) ve Navajo savaşçısı Tiger Jack.

10. Kit Carson kimdir?
Kit Carson, Teks'in sadık arkadaşıdır. Teks'ten aşağı yukarı on yaş büyüktür, yaşını belli eden tek unsur kır saç-

larıdır. Cesur ve cin gibi kurnazdır, ancak son maceralarında daha çok Teks'in yanında gülmece unsuru oluşturan bir kanka olarak çıkar karşımıza.

11. Kit Willer kimdir?
G. L. Bonelli'nin Kit Willer'i Teks efsanesine eklemesi, çizgiromanlarda çocuk kahramanların gözde olduğu bir döneme rastlar. Hatta Bonelli, bir dönem yalnızca Kit Willer'in başından geçen maceraları konu alan bağımsız bir dizi yayımlamayı bile düşünmüş ama daha sonra bundan vazgeçerek Kit'in dizideki yan karakterlerden biri olarak kalmasına karar vermiştir.

12. Tiger Jack kimdir?
Tiger Jack önceleri yalnızca Teks'in arkadaşıyken, ilerleyen maceralarda Kit Willer'in yetiştirilmesi görevini üstlenecek ve ikisi arasında derin bir dostluk kurulacaktır. Nasıl Teks ve Kit Carson'ı birbirinden ayrı düşünmek imkânsızsa aynı şey Kit Willer ve Tiger Jack için de geçerlidir.

13. Teks hiç evlendi mi?
Evet, Lilyth'le evliydi. Lilyth, Navajolar'ın şefi Kırmızı Bulut'un kızı, Kit Willer'in annesidir. Yalnızca birkaç macerada görünür. Teks'le, ona âşık olduğu için değil, beyazlarla Navajolar arasında çıkacak bir savaşı önlemek için evlenir. (Zaten evlilik kararını da Teks işkence direğine bağlıyken verir, Lilyth.) Birkaç macerada göründükten sonra öldüğünü öğreniriz. Nasıl öldüğü ve Teks'in nasıl intikam aldığı ancak uzun yıllar sonra yayımlanan bir macerada anlatılır.

14. Niçin Teks'in bir kadın düşmanı olduğu düşünülür?
Lilyth'le kısa süren evliliği nden sonra Teks bir daha evlenmez. Başka kadınlarla ilişkisi olduğuna dair hiçbir haber de çalınmaz kulağımıza. Aslında bilgi almak üzere bir kadınla salonun üst katına çıktığında ya da genç ve dul bir kadının evinde misafir olarak kalırken neler yaptığını hiçbirimiz bilemeyiz.

15. Teks'in fiziksel özellikleri nelerdir?
Güçlü ve çeviktir, boyu bir metre seksen santimi geçer. Galep, Teks'i çizerken ünlü aktör Gary Cooper'ın yüzünü kullanmıştır. Ancak sanatçı, kendi yüzünün bazı özelliklerini de katmıştır.

16. Teks'in becerileri nelerdir?
Her şeyden önce güçlüdür. Keskin nişancıdır, tabancasını ve tüfeğini kullanmakta çok hızlıdır. Aynı zamanda, tıpkı diğer kahramanlar gibi, zeki ve kurnazdır. Ayrıca çok iyi poker oynar ve son derece şanslıdır da. (Yine de şansının yaver gitmediği durumlarda "adaletin zaferi uğruna" küçük hilelere başvurmaktan da çekinmez...)

17. Teks nasıl ranger oldu?
İlk serinin "Ölüm Yolunda" adlı üçüncü sayısında, Batı bölümünün başı, Marshall adında bir adam, Ranger Gizli Servisi'nin 3 yıldızını verir. Şu an devam eden maceralarda Teks yine bir rangerdır ama teşkilatın, insanın elini kolunu bağlayan kısıtlayıcı kurallarından bağımsız olarak hareket etmektedir.

18. Teks Navajolar'ın başına nasıl geçti?
Navajolar'ın büyük şefi Kırmızı Bulut'un kızı Lilyth'le evlendikten ve Kırmızı Bulut'un ölümünden sonra kabilenin başına Teks geçer. Onun bu otoritesine yalnızca bir kez, o da Kırmızı Bulut'un eski eşi Zhenda'dan itiraz gelir.

'Maceraçizgi'nin ikinci sayısında, bu konuyla ilgili çok daha ayrıntılı bilgi sunacağız sizlere. -Zeynep Akkuş

*Bir Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık ürünü olan **MaceraÇİZGİ**, düzensiz olarak Oğlak Yayınları'nın Maceraperest Çizgiler dizisindeki kitaplarla birlikte ücretsiz olarak dağıtılmak üzere, bastırılan broşürdür.*

Yayın Yönetmeni: Zeynep Akkuş
Yayın Kurulu: Zeynep Akkuş, Raşit Çavaş, Kerim Değermenci, Senay Haznedaroğlu
Sanat Yönetmeni: Işıl Şeker
Ofset Hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri
Tel: (212) 612 73 05

***MaceraÇİZGİ**'yi seçkin kitabevlerinden ücretsiz olarak edinebilir ya da Oğlak Yayınları'na, altı sayılık posta ücreti olan bir milyon lirayı, doğrudan aşağıdaki adrese posta pulu olarak göndererek ya da Yapı Kredi Bankası, Teşvikiye Şubesi, 2239-2 nolu hesaba yatırmak suretiyle (dört sayı için) abone olabilirsiniz.*

Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Limited Şirketi
Zambak Sokak 29, 80080 Beyoğlu - İstanbul
Tel: (212) 251 71 08-09 Faks: (212) 293 65 50
e-posta: oglak@oglak.com

MaceraÇİZGİ 1
Temmuz - Eylül '99

MACERAPEREST KİTAPLAR

Lawrence Block: "Bernie Rhodenbarr" Polisiyeleri Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız • Dolaptaki Hırsız • Kipling'den Alıntı Yapmayı Seven Hırsız • Spinoza Felsefesi Öğrenen Hırsız • Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız • Polisiye Romanlar Okuyan Hırsız • Kendini Humphrey Bogart Sanan Hırsız • Kütüphanedeki Hırsız **"Matthew Scudder" Polisiyeleri** Babaların Günahları • Cinayet ve Yaratma Zamanı • Ölümün Ortasında • Buzkıracağı Cinayetleri • Ölmenin Sekiz Milyon Yolu • Kutsal Bar Kapandığında • Bıçak Sırtı • Tahtalıköye bir Bilet • Mezbahada Dans **Lilian Jackson Braun: "Jim Qwilleran" Polisiyeleri** Tersten Okuyan Kedi • Kanepe Atıştıran Kedi • Çenesini Tutamayan Kedi • Kırmızı Gören Kedi (Haz.) • Brahms Dinleyen Kedi (Haz.) **Val McDermid "Kate Brannigan" Polisiyeleri** Öldürücü Darbe • Ters Tepki • Kırık Çete **Sue Grafton: "Kinsey Millhone" Polisiyeleri** Ateş'in 'A'sı • Baskın'ın 'B'si • Cinayet'in 'C'si • Delikanlı'nın 'D'si • Esrarengiz'in 'E'si • Firar'ın 'F'si • Gerilim'in 'G'si • Hesaplaşma'nın 'H'si • İftira'nın 'I'si • Jest'in 'j'si • Katil'in 'K'si • 'Lanetli'nin 'L'si' **Kaktüs Kahvesi Polisiye Roman Yarışması** Çıplak Ceset/Celil Oker • Rüzgârsız Şehir/Cenk Eden **Tami Hoag : "Gerilim"leri** Gece Günahları • Günah Kadar Suçlu

Maceraperest kitaplar